

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

SEPTEMBER 2012

GEOGRAFIE V2

NAAM: _____

PUNTE: 100

TYD: 1½ uur

		PUNTE	MOD
Vr1	20		
Vr2	20		
Vr3	40		
Vr4	20		

TOTALE PUNT	MOD
100	100

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye.

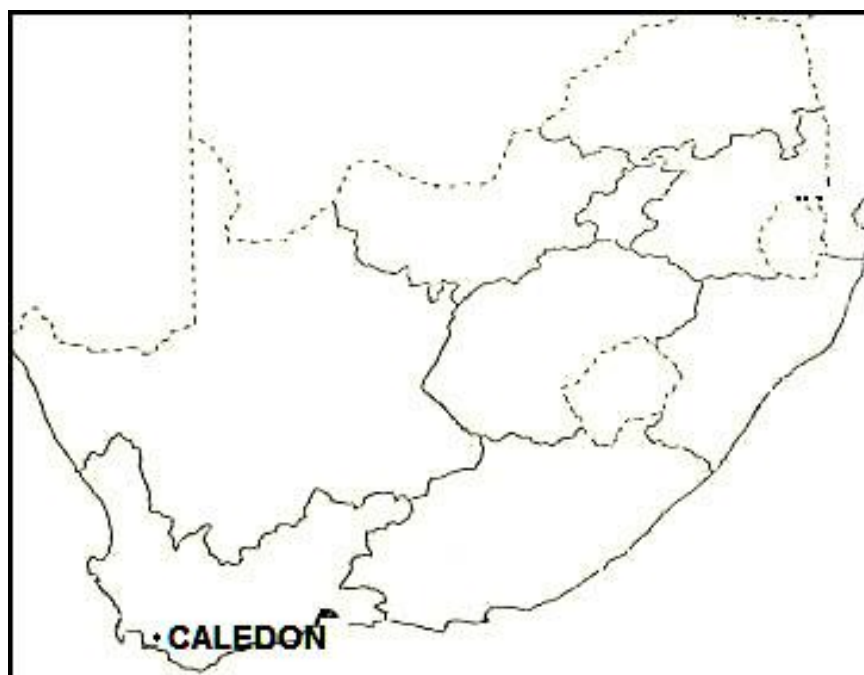

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Skryf jou NAAM in die spasio voorsien op die voorblad van hierdie vraestel.
2. Beantwoord AL die vrae in die spasies wat OP HIERDIE VRAESTEL voorsien is.
3. Jy word van 'n 1:50 000 topografiese kaart (3419 AB CALEDON), asook 'n ortofotokaart (3419 AB 24 CALEDON) van 'n deel van die kaart voorsien.
4. Die topografiese kaart en ortofotokaart moet na afloop van die eksamensessie aan die toesighouer oorhandig word.
5. NOTA: Die hulpbronmateriaal (topografiese kaart en ortofotokaart) moet deur die skool vir toekomstige gebruik ingeneem word.
6. 'n Nie-programmeerbare sakrekenaar mag gebruik word.
7. Die volgende Afrikaanse terme of hulle Engelse vertalings kom op die 1:50 000 topografiese kaart voor:

AFRIKAANS	ENGLISH
Caledon Casino en Spa-oord	Caledon Casino and Spa Resort
Landingstrook	Landing Strip
Uitgrawings	Diggings
Natuurreservaat	Nature Reserve
Skougronde	Show Grounds
Warmwaterbronne	Hot Spring
Rioolverwerkingsaanleg	Sewage Disposal Works
Graansuier	Silo
Moeras en vlei	Marshes and vlei

LIGGING VAN CALEDON IN SUID-AFRIKA

AFDELING A**VRAAG 1: MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE**

Die volgende stellings is op die 1:50 000 topografiese kaart 3419 AB CALEDON sowel as die ortofotokaart 3419 AB 24 van dieselfde gebied gebaseer. Verskeie opsies word as moontlike antwoorde vir die volgende stellings/vrae gegee. Kies die korrekte antwoord en skryf slegs die letter (A – D) in die blokkie langs elke stelling/vraag neer.

1.1 Die provinsie waarin Caledon geleë is, is ...

- A KwaZulu-Natal.
- B Oos-Kaap.
- C Noordwes.
- D Wes-Kaap.

1.2 topografiese kaartnommer 3419 verwys na die ...

- A lengte- en breedte-lyne.
- B breedte- en lengte-lyne
- C kontoerlyne en isobare
- D lengte-lyne en kontoerlyne

1.3 Indien jy per spoorlyn vanaf Caledonstasie (O11) ooswaarts reis, sal die volgende stasie ... wees.

- A Botrivier
- B Greyton
- C Riviersonderend
- D Klipdale

1.4 Die tipe landelike nedersetting patroon wat by Môreson (F12) gevind word is ...

- A sirkelvormig..
- B kernagtig.
- C onreëlmatig.
- D lineêr.

1.5 Caledon word as 'n ...-dorp geklassifiseer.

- A myn
- B vragverbrekingpunt
- C sentrale-plek
- D brug

1.6 Watter natuurlike verskynsel kom voor op die topografiese kaart by 34°10'00"S en 19°22'56"O?

- A Rivier
- B Uitloper
- C Dam
- D Moeras en vlei

1.7 Die straatpatrone van die voorstad Vleiview op die ortofotokaart is ...

- A roostervormig en onreëlmatig.
- B onreëlmatig en sirkelvormig.
- C sirkel en roostervormig.
- D radiaal en onreëlmatig.

1.8 Die letter E op die ortofoto kaart verwys na 'n ...

- A nuwe behuisingsontwikkeling.
- B plaasdam.
- C uitgrawing.
- D wingerd.

1.9 Die letter D op die ortofoto kaart verwys na 'n ...

- A rioolaanleg.
- B reservoir.
- C graansuier.
- D kragstasie.

1.10 Watter tersiêre aktiwiteit word in blok E7 aangetref?

- A Rioolwerke
- B Polisiestasie
- C Gevangenis
- D Bewerkbare landerye

(10x2) (20)

TOTAAL AFDELING A: 20

AFDELING B

VRAAG 2: KAARTWERKTEGNIEKE EN BEREKENINGS

2.1 Bereken die oppervlak in vierkante kilometer (km^2) van die gebied wat deur die ortofotokaart op die topografiese kaart beslaan word. Toon AL die berekeninge.

---

(5)

2.2 Bereken die gemiddelde gradiënt vanaf punthoogte 825 (blok D6) langs die Donkerhoekberge-waterskeiding na punthoogte 579 (blok E5). Toon AL die berekeninge.

---

(5)

2.3 Bereken die magnetiese-deklinasie vir die jaar 2012. Toon AL die berekeninge.

---

(5)

2.4 Bereken die vertikale oordrywing (vergroting) van 'n dwarsdeursnee as die vertikale skaal 1 cm = 30 m en die horisontale skaal 1:50 000 is. Toon AL die berekeninge.

---

(5)

TOTAAL AFDELING B: 20

AFDELING C**VRAAG 3: KAARTINTERPRETASIE EN -ONTLEDING**

3.1 Verwys na die Riviersonderendrivier en Theewaterskloofdam op die topografiese kaart, wat 'n tussenbekken-oordragskema is en beantwoord die volgende vrae:

3.1.1 In watter algemene rigting vloei die Riviersonderendrivier?

_____ (1x2) (2)

3.1.2 Die Riviersonderendrivier op die topografiese kaart toon verskeie kenmerke van 'n rivier in sy benedeloop aan. Watter van die volgende kenmerke is op die kaart sigbaar?

Meanders (stroomkronkels)/Oewerwalle (dyke)/Vlegstroomkanaal/Geleidelike gradiënt/ Vrugbare vloedvlakte/V-vormige dwarsprofiel
---

_____
_____
_____ (3x2) (6)

3.1.3 Noem en verduidelik TWEE fisiese faktore wat die plasing van die Theewaterskloofdam bevoordeel het.

_____
_____
_____ (2x2) (4)

3.1.4 Identifiseer die stroompatroon in blok K15.

_____
_____ (1x2) (2)

3.2 Reënval in die gekarteerde gebied is seisoenaal. Gee EEN bewys vanaf die kaart om dié stelling te staaf.

_____
_____ (1x1) (1)

3.3 Kies die korrekte antwoord:

Caledon is geleë aan die voet van die
(Swartberge/Riviersonderendberge/Drakensberge).

_____ (1x1) (1)

3.4 Kommersiële boerdery kom in die omgewing van Theewaterskloofdam op die topografiese kaart voor.

3.4.1 Buiten bewerkte boerdery, noem TWEE ander primêre ekonomiese aktiwiteite wat in die gekarteerde gebied beoefen word.

_____
_____ (2x2) (4)

3.4.2 Verduidelik enige DRIE faktore (behalwe die verwant aan watervoorsiening) wat hierdie tipe boerdery bevoordeel.

_____
_____
_____ (3x2) (6)

3.5 Die letter F op die topografiese kaart dui die SSK van Caledon aan. Noem TWEE kenmerke van die SSK wat op die kaart en ortofoto sigbaar is wat aandui dat dit wel die SSK is.

_____
_____ (2x2) (4)

3.6 Waarom sal grondpryse redelik hoog in die Tuinsig-area wees? Gee TWEE redes vanaf die ortofotokaart (aangeheg) om hierdie stelling te staaf.

_____
_____
_____ (2x2) (4)

- 3.7 3.7.1 Identifiseer die stedelike grondgebruiksone, op die topografiese kaart, waar die rioolwerke (blok E 8) geleë is.

_____
 _____
 _____ (1x2) (2)

- 3.7.2 Die rioolwerke in blok E8 het 'n goeie ligging. Noem TWEE voordele van hierdie ligging.

_____
 _____
 _____ (2x2) (4)

TOTAAL AFDELING C: 40

AFDELING D

VRAAG 4: GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSELS (GIS)

- 4.1 Pas die stellings in KOLOM A by die korrekte begrip in KOLOM B. Skryf slegs die letter van die KORREKTE begrip in die ruimte voorsien. Voorbeeld 4.1.1 M.

4.1.1

KOLOM A		KOLOM B	
4.1.1	Ligging en vorm van 'n verskynsel	A	Rastermetode
4.1.2	Geografiese posisioneringstelsel.	B	Ruimtelike data
4.1.3	Die waarneming van die aarde vanaf 'n afstand deur gebruik te maak van satelliete om inligting te versamel	C	Ruimtelike resoluëie
4.1.4	'n Metode vir die berging van GIS-data as reghoekige roosterselle/pixels	D	Databasis
4.1.5	Die detail waarmee 'n kaart die ligging en vorm van 'n verskynsel weergee	E	Afstandwaarneming
4.1.6	'n Versameling data, of inligting, wat vir gebruik in rekenaars georden word	F	GPS

(6x1) (6)

ANTWOORDE VIR 4.1.1 – 4.1.6:

4.1.1

4.1.4

4.1.2

4.1.5

4.1.3

4.1.6

4.2 Noem enige TWEE komponente van GIS.

(2x1) (2)

4.3 Jou vriend/in woon in Caledon en hy/sy wil graag 'n besigheid in die gebied begin. Hoe kan jy van GIS gebruik maak om sy/haar sukses van die besigheid te verseker?

(2x2) (4)

4.4 Gee DRIE voorbeelde van ruimtelike data, op die topografiese kaart, wat in of om die Caledon Casino Spa-oord (blok N12) voorkom.

(2x2) (4)

4.5 Het die ortofotokaart of die topografiese kaart 'n hoër ruimtelike resoluksie?

(1x2) (2)

4.6 Wat is 'n 'datalaag'?

(1x2) (2)

TOTAAL AFDELING D: 20

GROOTTOTAAL: 100